

NOVA PRAVDA

Uredništvo in uprava v Ljubljani,
Narodni dom, I. nadstr. — Telef. 77.

Izhaja vsako soboto.

Mesečna naročnina 6 Dinarjev,
za inozemstvo 8 Din.

Veličastna manifestacija našega delavstva v Ptujju. Glavni zbor in razvitje prapora NSSZ.

Binkoštni prazniki so bili en sam velik in svetel praznik naše Narodno socialne strokovne zveze. Ta dan je imela NSSZ svoj glavni zbor v Ptujju in razvitje prapora svoje ptujske podružnice.

Prvi udeleženci glavnega zbora so dospeli v Ptuj že v soboto s popoldanskim vlakom, med temi osrednje vodstvo in upravni odbor NSSZ s še nekaterimi delegati podružnic. Pri prihodu vlaka je došle goste pozdravil predsednik podružnice v Ptujju. Udeležniki so se podali na ptujsko pokopališče, kjer so položili ptujski tovariši in načelstvo NSS na grob prerano umrlega člana, br. Haladeje lepa venca. Predsednik NSSZ br. Juvan je imel na grobu primeren nagovor, v katerem je slavil spomin umrlega tovariša. V imenu družine Haladeje se je zahvalil sin pokojnika vsem, ki so počastili grob njegovega očeta. Po tej počastitvi so si gostje ogledali ptujski grad. Po ogledu se je vršila v restavraciji Narodnega doma skupna večerja in po večerji

delegatski zbor NSSZ.

Točno ob 8. uri je delegatsko zborovanje otvoril predsednik Juvan, ki je pozdravil navzoče in izrekel željo, da bi zborovanja v Ptujju rodila lepe uspehe. Reševala so se za tem vsa vprašanja, katera ima delegatski zbor predložiti glavnemu zboru v potrditev. Tako je delegatski zbor soglasno odobril vsa poročila članov osrednjega vodstva, resolucije in predloge o spremembi podpor ter pravilnika. Pri glasovanju za resolucijo o ustanovitvi Narodno strokovne zveze je proti glasoval samo delegat z Jesenic. Delegatski zbor je nato soglasno sklenil predlagati glavnemu zboru za predsednika br. Rudolfa Juvana, za ostali odbor se je izvolila komisija za sestavo kandidatne liste, obstoječa iz petih članov. Delegatsko zborovanje je trajalo nad dve uri. Po 10. uri je zaključil zborovanje br. Juvan in izrazil svoje zadovoljstvo, da so bratje delegati pokazali tako enotnost in stvarnost v vseh svojih sklepih. Ob velikem navdušenju je zaključil lepo uspelo delegatsko zborovanje.

Po zborovanju se je vršil v spodnjih prostorih Narodnega doma

pozdravni večer,

na katerega se je zbralo veliko število ptujskih članov z družinami in delegati raznih narodnih društev. Pred pozdravnim večerom je Slovensko pevsko društvo v Ptujju priredilo podoknico kumici s. Lenarčičevi ter se dotem korporativno udeležilo pozdravnega večera, kjer je zapelo par prav lepih narodnih pesmic, za kar je želo obilno odobravanja. Na pozdravnem večeru je došle goste pozdravil br. Egidij Sigl, predsednik ptujske podružnice. Odzdravil je imenom gostov br. Ivan Tavčar. Prav marljivo in lepo so na tem intimnem večeru svirali tamburaši, ki so za svoj trud prejeli obilno odobravanja. Na pozdravnem večeru je vladalo ves čas lepo

razpoloženje v pričakovanju slavnosti drugega dne.

Na binkoštno nedeljo rano zjutraj se je Ptuj odel v praznično obleko. Magistratno poslopje je bilo okrašeno z zelenjem in trobojnicami. Tudi raz drugih hiš so visele trobojnice. Kmalu po 6. uri so se zbirali na predvečer došli gostje pred magistratom, kjer se jim je pridružilo nekaj domačinov in so si potem skupno ogledali ptujske rimske spomenike.

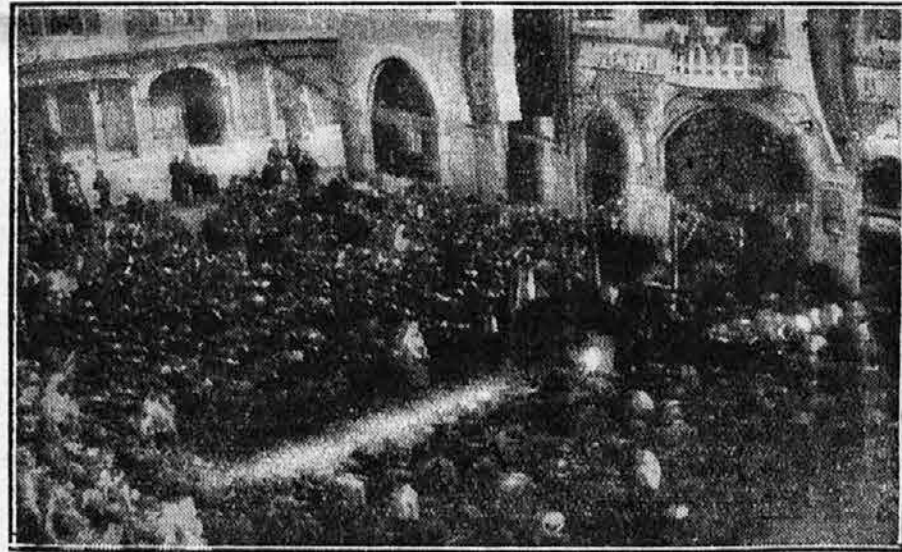
Ko je ob 9. uri prikoralala na trg ptujska godba in takoj za njo kolesarji na okrašenih kolesih, je bil cel trg poln domačinov, ki so se podali v sprejedu na kolodvor k sprejemu gostov. Par minut pred 10. uro je došel vlak, katerega prihod je pozdravila godba s koračnico. Iz vlaka so izstopili udeleženci zbora NSSZ, blizu dvesto po številu. Pred kolodvorom se je medtem že pričelo uvrščanje za sprejedu. Na dano znamenje je

je imel predsednik br. Egidij Sigl slavnostni govor k

razvitju prapora.

Predvsem je poudarjal veliko radost, ki jo občutijo v tem trenutku vsi ptujski člani, ki so z največjo požrtvovalnostjo in ljubeznijo zbirali za svoj prapor. Zahvalil se je vsem darovateljem kar najlepše, posebno zahvalo je izrekel mestnemu županu g. dr. Senčarju, ki je vsestransko podprl današnjo slavnost. Zahvalil se je vsem, ki so na to slavnost prihiteli v tako velikem številu in zahvalil se je tudi kumici s. Lenarčičevi, ki je blagohotno sprejela kumstvo novemu praporu ter jo naprosil, naj prapor razvije.

Kumica s. Lenarčičeva je sprejela prapor v svoje roke in ga nagovorila. Izrekla je željo, naj zbira krog sebe vse narodno in socialno delavstvo ter naj ga vodi v bojih za svoje pravice. Povsod in ob vsakem času naj stopa na čelu domačega delavstva in naj

Razvitje prapora podružnice NSSZ v Ptujju.

sprejedu krenil proti magistratu. Na čelu ga s svojo rdečo barvo krepil in daje upa na sprejedu so bili kolesarji društva »Zvonček«, za njimi godba, šest naših praporov, gostje in domačini. Pred magistratom se je sprejedu ustavil in razvrstil okrog slavnostne tribune. Po prihodu kumice, s. Lenarčičeve, je došle goste pozdravil v imenu mesta, župan g. dr. Senčar, ki je želel došlim gostom dobrodošlico in izrekel svoje veliko veselje, da so si narodno in socialno čuteči delavci zbrali ravno zgodovinski Ptuj za svoje glavno zborovanje, kateremu želi obilo uspehov. Za njim je goste pozdravil predsednik ptujske podružnice br. Egidij Sigl, ki je tudi želel, da se počutijo vsi prav domače in izrazil svoje zadovoljstvo, da je v Ptuj prihitelo tako lepo število bratov in sester iz cele Slovenije. Za pozdrave se je zahvalil in odzdravil predsednik NSSZ br. Rudolf Juvan. Pevski zbor »Bratstva« je pod vodstvom br. Ivčeviča zapel »Lepo našo domovino«. Po odpeti himni

zmagi. Slavnostni trenotek je bil, ko je kumica dvignila razvit prapor in rekla: »Zaplapolaj nam naš prapor v čast in ponos in zbira krog sebe vse naše pošteno narodno delavstvo. Prapor bodi pozdravljen! Živel!« Živio klici kar niso hoteli ponehati in pevski zbor »Bratstva« je zapel »Planula zora«. Kumica je potem predala prapor predsedniku br. Siglu, ki ga je izročil v varstvo praporščaku. Praporščak je prapor dvignil visoko v zrak, ga zavilhtel na vse štiri strani in se zaobljubil, da ga bo čuval in nosil na čelu delavstva ob vsaki priliki in vsakem času. Na to je kumica pripela na novorazviti prapor lep bel trak, želeč, da ostane prapor tako bel in čist kot je spominski trak. Predsednik podružnice br. Sigl je v spremstvu s. Komac izročil kumici lep šopek. Predsednik NSSZ br. Rudolf Juvan je pripel lep slovenski trak na prapor in pri tem čestital odboru in vsemu

članstvu ptujske podružnice, ki si je v tako kratkem času nabavilo tako krasen in lep prapor. Izrekel je željo, naj bo ta prapor simbol, pod katerim se bo zbiralo ptujsko narodno delavstvo. Godba je zasvirala himno in tako zaključila lepo in veličastno slavlje razviti prapora.

Po končanem razviti se je zopet razvrstil sprevid in sicer na čelu kolesarji, godba, novo razviti prapor v družbi ostalih šestih praporov, osrednje vodstvo, upravni odbor, gostje in ogromna množica domačinov. V sprevidu je korakalo nad 500 ljudi. Sprevid se je pomikal po ptujskih ulicah ter se ustavil pred Narodnim domom.

V zgornji dvorani Narodnega doma se je nato zbralo nad 200 delegatov in gostov, kjer se je vršil

glavni zbor NSSZ.

Nekaj po 11. uri je otvoril glavni zbor predsednik NSSZ, **br. Rudolf Juvan**, pozdravil vse navzoče, posebno še župana mesta Ptuj **g. dr. Senčarja**, zastopnika Delavske zbornice **g. Valentina A. Urbančiča**, zastopnike načelstva NSS in osrednjega izvrševalnega odbora NSM ter mnogoštevilne delegate in goste. Za pozdrav se je zahvalil predsednik ptujske podružnice NSSZ **br. Egidij Sigl**, ki je ponovno izražal svoje zadovoljstvo, da je prihitelo v Ptuj tako veliko število zunanjih delegatov in s tem povzdignilo lepo slavnost razviti prapora in počastilo glavni zbor. Župan mesta Ptuj **g. dr. Senčar** je pozdravil zbor in izrekel svoje veselje, da se je narodno delavstvo zbralo ravno v onem Ptuj, v katerem je svoj čas gospodaril naš največji protivnik. Tudi je poudaril važnost, ker se zborovanje vrši ravno v oni dvorani, ki je videla že burne dneve težkih bojev za nacionalno svobodo. Danes pa je ta dvorana sprejela mile goste, domače, narodno zavedne delavce, ki so prihiteli polagati račune o svojem delu in se navdušiti za nadaljno borbo. Želi zborovanju kar največjih uspehov. Za Delavsko zbornico je pozdravil zborovanje **g. V. Urbančič** in pozival delavce, da okrepe svoje organizacije ter končno obljubil, da bo pri Delavski zbornici tolmačil sklepe in želje delegatskega zbora. Zastopnik načelstva NSS **br. Josip Ambrožič** pozdravi zbor v imenu načelstva in izreka najtoplejšo željo, da bi zbor prinesel obilo najlepših uspehov. Za Narodno socialistično mladino je zbor pozdravil v lepih, ognjevitih besedah predsednik mladine **br. Branko Kozinc**, ki je poudarjal, da je mladina ona luč, ki koraka pred vsakim pokretom, ki je revolucionarna in katero veselijo vsi uspehi, ki so doseženi na polju socializma. Govornik želi zboru kar najlepšega uspeha. Za Samostojno strokovno delavsko Unijo je pozdravil zbor **g. dr. Fermevc** in izrekel veselje nad tem, da se je narodno zavedno delavstvo vendar enkrat znašlo v enotni fronti. Narodno delavstvo bo sedaj lažje doseglo vse one mnogoštevilne opravilne zahteve, ki jih dosedaj vsled razdvojenosti ni moglo doseči. Želi zborovanju kar največ uspeha. Predsednik NSSZ **br. Juvan** se zahvali vsem govornikom za izrečene iskrene pozdrave. Prečita nato došli pismeni pozdrav Českoslovske obce delnicke iz Prage, v katerem bratska organizacija izraža svoje globoko obžalovanje, da ni mogla poslati na zbor svojih delegatov, poudarja odkrito veselje nad tem, da doseže NSSZ lepe uspehe, pozdravlja glavni zbor in mu želi kar največ uspehov. Zbor je pozdravil brzojavno tudi podpredsednik **br. Albin Tomc** iz Beograda, ker je službeno zadržan in se zbora ni mogel udeležiti.

Po končanih pozdravih se spominja predsednik **br. Juvan** vseh umrlih članov in pozove zbor, da v znak počaščenja spomina vstanejo vsi zborovalci raz sedežev in za-

kličejo slava. Zborovalci vstanejo in zakličejo trikratni »slava«.

Po prečitaniu zapisnika lanskoletnega zbora so sledila poročila osrednjega vodstva, ki so bila soglasno sprejeta in je bil podan osrednjemu vodstvu NSSZ soglasen absolutorij.

Sledile so nato volitve in je v imenu komisije za sestavo kandidatne liste predlagal glavnemu zboru v izvolitev **br. Tine Zupan** za Jesenic naslednjo listo: Za predsednika: predsednika in ustanovitelja NSSZ **br. Rudolfa Juvana**. Dolgotrajno ploskanje kar ni hotelo ponehati in je bil predsednikom soglasno in z velikim navdušenjem izvoljen

br. Rudolf Juvan,

kateremu so zborovalci priredili burne ovacije. Predsednik ptujske podružnice je v spremstvu s. Helene Komačeve izročil **br. Juvanu** krasen šopek v znak spoštovanja in zahvale vseh ptujskih članov. Nato je bilo soglasno izvoljeno naslednje osrednje vodstvo in upravni odbor:

v osrednje vodstvo **br. Albin Tomc, Vladimir Kravos in Leo Žorž**;

v upravni odbor pa: **Tine Zupan, Pavel Muzga, Luka Bizjak, Vinko Sedlar, Egidij Sigl, Pavel Dornik, Dragotin Gobec in Franjo Derča**;

namestniki: **Lojze Frbežar, Jakob Bučar, Drago Bostič, Anton Medved, Jože Cukjati, Ivan Kavc in Franjo Habjan**; v nadzorstvo: **Tine Stopar, Srečko Mlakar, Rado Lavsegar in Henrik Setor**.

Upravnemu odboru se je naročilo, da sme kooptirati v upravni odbor še zastopnike onih podružnic, ki niso še imenovala svojega zastopnika.

Po volitvah je podal **br. Rudolf Juvan** svoj referat

o enotni fronti narodnega delavstva.

Obširno je obravnaval položaj delavstva, ki je danes razcepljeno na vse mogoče frakcije, medtem ko je fronta kapitalistov enotna in močna. Poudarjal je škodljivost internacionalizma, ki stoji pod direktnim vplivom nemštva in se torej narodno zavedno delavstvo ne more zanj ogrevati. Druge so delavci najprej Nemci, Angleži, Francozi, Italijani in potem šele internacionalci, medtem ko so pri nas marksisti vse drugo prej kot Slovenci ali Jugoslovani. Referent očrta zgodovino nar. strokovnega pokreta, počenši z ustanovitvijo Narodne delavske organizacije v Trstu do danes. Z razmerami pri nas primerja strokovni pokret na Češkoslovaškem, kjer je v Československi obci delnicke zbrano vse narodno in socialno orijentirano delavstvo. Vsekakor se bo moralo pri nas poglobiti strokovni pokret, delavstvo organizirati, ako hočemo doseči pozitivne uspehe. V Sloveniji imamo tri fronte strokovnih organizacij: V eni so klerikalci, v drugi internacionalci in v tretji se združujejo vsi narodno zavedni delavci. Že naš nacionalni in državni interes zahteva, da se zbiramo v narodni fronti, ki je danes ravno tako potrebna, kot je bila svojčas, ko je delovala še NDO. Še vedno odtujujejo z materialističnimi gesli različne internacionalne organizacije delavstvo od svojega naroda in še vedno je pravica domačega delavca nezadostno zaščiten pred tujim, importiranim delavstvom. Volitve v Delavsko zbornico so pokazale, kako velike uspehe lahko doseže enotna fronta narodnega delavstva, ki je zbrala nad 8000 glasov za svojo listo. Ustanovitev enotne narodne delavske organizacije je neodložljiva. Koncem svojega zanimivega in obširnega referata predlaga **br. R. Juvan** to-le resolucijo:

»Razcepljenost delavskih organizacij je glavni vzrok, da se zahteve delavstva ne morejo zadostno uveljaviti. Stremeti je zato za koncentracijo vseh sorodnih strokovnih or-

ganizacij. Glavni redni letni zbor Narodno socialne strokovne zveze v Ptuj pozdravlja enotno fronto narodnega delavstva ter se izreka za čimprejšnje in najožje sodelovanje vseh narodnih strokovnih organizacij, ki soglašajo s temeljnimi idejnimi smernicami Narodno socialne strokovne zveze. Zbor pooblašča novoizvoljeni upravni odbor, da ukrene vse potrebno, da se čimprej izvede enotna delavska strokovna organizacija »Narodno strokovna zveza« kot zastopnica vsega narodno in socialno čutečega delavstva v Sloveniji. Nova organizacija naj skuša tudi v ostalih delih države razširiti svoj delokrog.«

Resolucija je bila ob splošnem navdušenju sprejeta z vsemi glasovi. Le dva odposlanca z Jesenic sta se izrekla proti. Izid glasovanja je bil sprejet z burnim odobravanjem in s klici: Živela enotna fronta narodnega delavstva!

Drugi referat je imel strokovni tajnik **br. Vladimir Kravos** o raznih strokovnih vprašanjih s posebnim ozirom na delavski položaj v Jugoslaviji. Referent ugotavlja, da se socialna zakonodaja ne izvaja in je vsakdanji pojav, da se krši zakon o zaščiti delavstva, posebno v določilih osemurnika, delavskih zaupnikov, higijskih predpisov, varnostnih odredb, zaposlenja mladoletnih itd. Brezposelnost je velika. Državna uprava ne podpira brezposelnih. Uporablja pa po delavstvu nabrani denar potom hipotekarne banke v poslovne svrhe, medtem ko delavstvo strada. Redukcije delavstva se vedno bolj množe in vedno hujši je pritisk delodajalcev, da se znižajo mezde. Ob koncu svojega obširnega referata predlaga **br. Kravos** to-le resolucijo:

Resolucija.

Glavni zbor Narodno socialne strokovne zveze, ki se je vršil dne 23. maja 1926 v Ptuj, je po slišanju referata o položaju delavstva v Jugoslaviji ugotovil:

da vlada v delavskem vprašanju v naši državi popolna anarhija in popolno brezpravno stanje, ki delavski položaj dnevno poslabšuje. Obstoječi zakoni in predpisi o zaščiti delavcev se ne spoštujejo; že itak pomanjkljive socialne odredbe se kršijo s strani delodajalcev, ne da bi posegla vmes državna oblast.

Kršitve zakona o zaščiti delavcev se jasno zrealizirajo v prekoračenju delovnega časa, ki je po zakonu predpisan na 8 ur, a se že skoraj v celi državi uveljavlja 10-, 12- in večurno delo. Če se je pa kje z dovoljenjem državne oblasti uvedlo nadure, se te nadure v smislu zakonske odredbe ne honorirajo posebej.

Dalje se zakon krši z zaposlitvijo otrok pod 14. letom, kar je večkrat slučaj posebno v Srbiji in tudi na Hrvaškem.

Zakon se krši s tem, da se ne priznavajo voljeni delavski zaupniki in se njih izvolitev otežkuje.

Tudi se zakon krši z ozirom na higijske predpise, ker se le malokakšno podjetje briga za zakonske predpise. Zdravje delavstva je resno ogroženo.

V celi naši državi vlada ogromna brezposelnost, ki se z vsakim dnevom veča. Zakon je predpisal pobiranje prispevkov za podpiranje brezposelnih in odredil, da se ti prispevki stekajo v Državno hipotekarno banko, ki jih ima dati na razpolago borzom dela za podpiranje brezposelnih. Denar se res steka v hipotekarno banko, ki pa denar ne uporablja za podpore brezposelnim, ampak v bančne svrhe z znanjem in gotovo tudi pristankom ministra za socialno politiko, ki še ni izdal pravilnika o podpiranju brezposelnih, kakor to predvideva zakon. Državna uprava posveča sploh vse premalo pažnje vprašanju brezposelnosti in ni s strani državne uprave prav nič poskrbljeno za te največje reveže med delavstvom. Ni poskrbljeno za delo, ne za

podpora in so tako brezposelni prepuščeni samim sebi in skrbi usmiljenih src.

Brezposelnosti se pridružuje še drugo socialno-gospodarsko zlo: draginja in veliko pomanjkanje zdravih stanovanj. S strani vladajočih se sploh ne posveča nobene pažnje zahtevam in potrebam delovnega ljudstva in je socialno politična zakonodaja ob prvih skromnih početkih. Ta socialna brezbržnost se zrcali tudi v tem, da naša država še do danes ni našla prilike in časa za ratificiranje sklepov konferenc mednarodnega urada za delo v Ženevi.

Z ozirom na vse te konštatacije zahteva glavni zbor NSSZ kar najodločneje:

I.

Današnje brezpravno stanje v socialnih vprašanjih je takoj odpraviti. Uvesti je spoštovanje obstoječih socialnih zakonov, posebno še zakon o zaščiti delavcev s posebnim ozirom na določbe o osemurniku, plačanju nadur, zaposlitvi otrok, higijenskih in varnostnih predpisov in priznanju delavskih zapnikov. Vsako kršenje tega zakona je kar najstrožje kaznovati.

II.

Vprašanju brezposelnosti je takoj posvetiti največjo pažnjo. Nemudoma je izdati pravilnik o podpiranju brezposelnih in dati borzam dela potrebne kredite na razpolago. Uvesti je takoj skrb za zaposlenje brezposelnih. Omogočiti je večje državne in občinske gradbene akcije, da dobi delavec zaslugek. Posebno gradba stanovanjskih hiš je neodložljiva. Ako že res ni mogoče zaposliti vse brezposelne v naši državi, naj država sama organizira izseljevanje brezposelnih. Preden pa se pošlje samo enega našega človeka v tujino, zahtevamo, da se izselijo najprej vsi v naših podjetjih zaposleni tujci, ki so nadomestljivi in se na njih mesto zaposli domače delavstvo.

III.

Zahtevamo kar najodločneje, da se v državni upravi posveti socialni politiki vsa pažnja. Odločno nasprotujemo nameri, da se ukine ministrstvo za socialno politiko. Brezpogojno zahtevamo ratificiranje vseh mednarodnih pogodb in uzakonjenje vseh mednarodnih socialnih zakonskih predlogov.

Referatu strokovnega tajnika je sledilo glasno odobravanje. Predlagana resolucija je bila soglasno sprejeta.

Po končanih referatih je strokovni tajnik br. Kravos predložil zboru v potrditev sklepe delegatskega zbora o spremembi članarine in poslovnika, kakor tudi glede sklicanja prihodnjega glavnega zbora. Glavni zbor je vse predloge soglasno brez debate sprejel.

Ker se pri slučajnostih ni nihče oglašil k besedi, je predsednik br. Rudolf Juvan zaključil lepo uspelo zborovanje s konštatcijo, da se je glavni zbor tudi letos zaključil s soglasnimi sklepi, kar dokazuje popolno enotnost v vrstah našega delavstva. Ponovno se je zahvalil vsem za udeležbo na zboru in zaključil zbor. Sledilo je dolgotrajno vzklikanje in živio klici enotna fronti narodnega delavstva.

Po glavnem zboru so se udeleženci zbrali v spodnjih prostorih Narodnega doma, kjer se je vršil

skupni obed.

Skupnega obeda se je udeležilo nad 120 udeležencev in je vladalo ves čas prav veselo razpoloženje. Med obedom je pridno sviral orkester agilnega »Bratstva« iz Št. Pavla pod vodstvom svojega neumornega kapelnika br. Henrika Šetorja. Za svoja izvajanja je orkester žel obilo pohvale. Po obedu je prvi nazdravil predsednik podružnice

NSSZ v Ptuj br. Egidij Sgl vsem došlim gostom. Za njim je nazdravil kumici s. Lenarčičevi in ostalim sestram predsednik NSSZ br. Rudolf Juvan. Narodnemu delavstvu je nazdravil župan g. dr. Senčar, ki je v svoji zdravici poudarjal, da mora pohvalno omeniti delovanje Narodno strokovne zveze, ki je že v svojem začetku pokazala smisel za pravo socialno delo. Z veseljem je konštatal prejem prošnje, ki jo je NSZ razposlala vsem mestom in občinam glede podpiranja brezposelnih. Poudarja, da je mesto Ptuj še pred to prošnjo uvedlo vsestransko skrb za brezposelne, pa ne potom podpor, temveč je poskrbelo za delo in dalo tako priliko brezposelnim do zaslugek. Brat Ivan Tavčar je imel krasen govor o enotnosti v organizacijah in o nalogah, ki še čakajo naše delavstvo. Končno so nazdravili še gg. dr. Fermeve, Šalamun in drugi. Vse zdravice in govori so bili sprejeti z velikim navdušenjem in odobravanjem.

Popoldne ob 3. se je pred Narodnim domom uvrstil sprevođ, ki je z godbo na čelu odkorakal v Ljudski vrt, kjer se je vršila v vseh prostorih

velika ljudska veselica.

Na veselici je sodelovala ptujska godba in pevski zbor »Bratstva« iz Ljubljane, ki je pod vodstvom svojega zborovodje br. No-

vaka zapel več prav lepih domačih pesmic. Na veselici smo opazili zastopnike vseh narodnih društev v Ptuj, dalje g. župana z nekaterimi drugimi občinskimi odborniki in podžupanom br. Ante Blažkom. Veselico in prireditve je počastilo tudi pevsko društvo »Bratstvo« iz Čakovca po svojem predsedniku g. Ivanu Petarjehu, ki je prišel s soprogo in šestimi drugimi delegati. Hrvatski gostje so bili navdušeno pozdravljeni, posebno s strani mladine. Oficijelno jih je pozdravil v imenu naše mladine njen predsednik br. Branko Kozinc. Za pozdrav se je zahvalil g. Petarjeh, ki je izrazil svoje zadovoljstvo nad uspelo prireditvijo. Veselica je uspela v vsakem oziru kar najlepše.

Na binokštni ponedeljek jutraj se je večja skupina udeležencev podala pod vodstvom br. Lenarčiča na izlet k Sv. Urbanu. Z izletom se je cela slavnost zaključila. Slavnostni dnevi Narodno socialne strokovne zveze so se tako izvršili v kar najlepšem redu, brez vsakih incidentov in v najlepši harmoniji. Vodstvu NSSZ je častitati na velikem uspehu delegatskega zbora.

Čestitati pa je tudi podružnici v Ptuj, ki je ves aranžman izpeljala kar najlepše ob požrtvovalnem sodelovanju njenih članov. Čestitati pa ji tudi je na pridobitvi prekrasne prapora.

Ptujski dnevi ostanejo vsem udeležencem v neizbrisnem, lepem spominu.

Zaščita konsumentov.

Spekulanti in verižniki, produkcija in trgovina, vsi izkoriščajo konsumenta. — Zbornica za zaščito konsumentov.

Značilno je, da je v naši državi najmanj zaščiten oni, ki je zaščite najbolj potreben, to je konzument. Izpostavljen je izrabljanju legalni in nelegalni trgovini, poštemu producentu in posredniku prav tako kakor celi kopici špekulantov, verižnikov in navijalcev, ki kakor pijavke sesajo narodovo kri. Konzument je brez vsake moči proti učinkom celega tega ogromnega aparata produkcije in trgovine, katerega stresljuje in nepravilnosti vedno občuti na svojem žepu. Vse napake gospodarske politike vlade, vse napačne transakcije veletrgovine in denarstva, vse posledice zagrešenih špekulacij, vse, prav vse se odraža v žepih konzumentov. In kljub temu nimajo nobene zaščite. Vsak drugi stan ima zaščitnike svojih pravic in koristi, edino stan konzumentov, ki ima najštevilnejše člane nima do sedaj pri nas zakonite zaščite.

V češkoslovaškem parlamentu je podal brat Trnobransky sedaj zakonski predlog, po katerem naj bi se ustanovila posebna zbornica za zaščito konzumentov. Ker bi bila ustanovitev zbornice tudi pri nas nujno potrebna, opozarjamo na ta predlog naše poslance. Naloge zbornice za zaščito konzumentov naj bi bile sledeče:

1. Sistematično opazovanje vseh pojavov v distribuciji in konzumu, v kolikor vplivajo na gospodarski in socialni položaj ne-proizvajajočih in netrgujočih organiziranih potrošnikov.

2. Skrbstvo za nabavljalne in konzumne razmere in za njih neposreden ali posreden vpliv na socialno in gospodarsko stanje konzumentov. Skrbstvo za splošne prehranjevalne razmere in preskrbo z obleko in obutvijo. Nadziranje stanovanjskih razmer in odstranjevanje vzrokov nesorazmerij.

3. Podpiranje in sodelovanje pri zboljšanju pravične preskrbe in zaščita interesov konzumentov, ki naj jim zagotovi nujne življenske potrebščine z ozirom na njihovo kupno silo.

4. Vzdrževanje ozkih stikov z vsemi konzumentskimi korporacijami, posebno s samopomožnimi konzumentskimi, stavbnimi in proizvajalnimi zadrugami in omogočenje njihovega neposrednega sodelovanja pri zaščiti interesov konzumentov.

5. Vplivanje na politiko cen, odstranjevanje podražujočih posredovalcev, boj proti industrijskim kartelom in sindikatom ter organiziranje neposrednega nakupa.

6. Snovanje in upravljanje zavodov in institucij, ki streme za zaščito konzumentskih interesov. Zastopanje na posvetovanjih, na katerih se razpravlja o konzumentskih in narodnogospodarskih vprašanjih.

7. Podavanje mnenja zakonodajnim telesom in organom javne uprave o zakonih, odredbah in naredbah, ki naj služijo javnemu blagobitu v tem okviru.

8. Vsakoletno poročanje ministru za socialno skrbstvo o svojem delu.

9. Izvrševanje vseh onih dolžnosti v interesu konzumentov, kot jih izvršujejo zbornice za industrijo, trgovino in obrt v interesu svojih članov.

10. Zbornica za zaščito konzumentov more po potrebi ustanoviti filijalke. Medsebojni odnošaji se urede po poslovniku.

Ta predlog stremi za zaščito gospodarskih interesov konzumentov. Vzroki za nujnost zaščite konzumentov so v dejstvu, da specijelni interesi konzumentov danes po nobenih ustanovah, niso zaščiteni. Češkoslovaška nam daje tudi v tem oziru dober vzgled.

ARGUS je naš najboljši domači informacijski zavod.
ARGUS ima v vseh krajih zanesljivo zastopnike.
ARGUS obvešča o vsem, zlasti o imovinskem stanju denarnih zavodov, trgovsko-industrijskih podjetij in privat. oseb.
ARGUS ove informacije so vedno točne, izčrpne in hitre.
ARGUS se nahaja v Vuka Karadžića ulici 11 Beograd.
ARGUS ov telefon je 6-25, njegov brzojavni naslov Argus.

Boj proti korupciji.

Po žalostni komediji, ki smo jo 15. maja doživeli v naši narodni skupščini in ki je završila prvo poglavje protikorupcijskega boja, se pričinja te komedije drugi del. In če smo imenovali prvo poglavje žalostno in sramotno, lahko rečemo, da je drugo sramotno in smešno.

Korupcija ni lepa beseda in še grše je dejanje, ki je s to nelepo besedo označujemo. Boj proti korupciji je torej bogu in vsem poštenim ljudem dopadljiv in za ozdravljenje in razčiščenje nevzdržnih razmer v naši državni upravi brezdvomno koristen in potreben. Ker naši javni organi morajo prenehati gospodariti z državnim premoženjem, kot da je njihova last ali last njihove porodice in krivce, ki so oškodovali državo, je treba soditi in obsoditi. Toda na način, kot se ta boj vodi danes, se voditi ne sme, ker na ta način prvič ta boj ne bo uspel in dosegel cilja, na drugi strani se s takim načinom boja popolnoma diskreditira in osmeši sicer lepa in zdrava ideja boja proti korupciji.

Ker so prvotne interpelacije proti korupciji v skupščini vsled spretnega manevriranja radikalov in nespretnega glasovanja radičevcev bile odstavljene z dnevnega reda, je opozicija vložila nove z istim besedilom in istimi podpisi. Radikalni so odgovorili z korupcijskimi interpelacijami proti bivšim ministrom opozicije in baje nameravajo potipati nekoliko tudi voditelje naše SLS. Torej ista igra, kot popreje z radičevci, katere so s

protiobtožbami spravili popolnoma na kolena, jim nataknilo nagobčnik in poslali Radiča v večmesečno prognanstvo v Dalmacijo »knjige pisat«. Če se jim bo njihova taktika obnesla tudi tokrat, je še odprto vprašanje, vendar pa je dejstvo, da je kričanje proti korupciji na radikalske grožnje v opozicijskem časopisju sumljivo popustilo in potihnilo.

Prav tako dejstvo pa je, da danes ne gre prav nobeni stranki resno za boj proti korupciji. Kakor je šlo Radiču le zato, da svoje strašne polomije zakrinka za rohnenjem proti korupciji, tako gre danes našim klerikalcem zato, da bi s protikorupcijskim kričanjem prepili očitke radi njih neuspešne in za Slovenijo skrajno škodljive politike. Ostalim opozicijskim strankam gre pa prej ko slej zato, da bi z bojem proti korupciji primaknile svoje lončke čim bližje k vladnemu ogenjku in po možnosti dosegle zase kak ministrski stolček ali kako drugo politično koncesijo. Niti zdaleka pa protikorupcijski kričači ne mislijo na resnično izkoreninjenje dejanstveno obstoječega zla — korupcije in na z krvavordečimi lepaki in debelo tiskanimi inserati najavljenih shodih proti korupciji se ne bo bil boj proti korupciji, temveč boj za zopetno pridobitev izgubljenega ugleda med volilci. Da se prikrijejo neuspehi, se bo sipal v ljudske oči protikorupcionistični pesek. Tako postopanje pa je resnih in svoje odgovornosti zavedajočih se strank nevredno.

Obljubljeni odgovor.

V »Narodnem dnevniku« je priobčil F. B. članek »Razkol v NSS«. Ker hoče veljati F. B. za predstavnika one maloštevilne struje, ki ni zadovoljna z dosedanjo taktiko NSS, mu bodi zaenkrat to-le odgovorjeno:

F. B. prihaja z legendo, da je predvsem vodstvo NSS krivo, da ni prišlo do enotne fronte socialističnega delavstva. Svoje trditve ne utemelji niti z enim dokazom, očitno zato, ker nima dokazov.

Na naših zborovanjih, kot v »Novi Pravdi« smo ponovno obrazložili, kako so se vršili ob raznih prilikah razgovori z marksističnimi socialisti, da se stvori v Sloveniji enotna fronta delavstva. Dokazali smo, da so bili ravno socialni demokrati in bivši komunisti, ki so odklanjali enoten nastop z NSS. Marksisti so vedno le zahtevali, da NSS likvidira in da se pridruži marksistom. Samostojnost se našim organizacijam sploh ni priznavala. Idejo enotne delavske fronte so hoteli marksisti vedno le izigravati v svoje strankarske namene.

Velika je programatična razlika med marksizmom in narodnim socializmom. Ravno vsled te razlike je bila utemeljena naša samostojna organizacija. Če bi se kratkoma združili z marksisti, bi upravičeno vprašali naši pristaši, zakaj smo do sedaj sploh predstavljali svojo stranko in nismo že od vsega početka priznavali za svoje voditelje Makuče, Lemeže, Bernote, Uratnike in Svetke. Odločen je bil odpor v naših vrstah, podrediti svoje udejstvovanje ukazom iz Amsterdamu ali Moskve.

Ko smo govorili o enotni socialistični fronti smo vedno le mislili na akcijski odbor z minimalnim socialnim delovnim programom. V tem akcijskem odboru bi naj bile vse socialistične stranke paritetno zastopane. Pri svojih akcijah bi naj socialistična fronta udejstvila vse skupne zadeve, dočim bi bilo izloženo vse ono, kar razdružuje posamezne socialistične stranke. Uverjeni smo bili, da imajo socialistične stranke toliko skupnega, da bi bilo enotno delo zelo uspešno. Delavstvo bi v zadnjih letih gotovo ne utrpelo

toliko porazov, če bi se lahko združilo za enotne akcije.

Zalibog pa ni bilo marksistom do dela v smislu praktičnega udejstvovanja socialnega dela, ampak jim je bilo veliko bolj za teoretiziranje, za razglabljanje o osebnih nasprotstvih in za demagogično žavajanje delovnih množic. Vse to bi moral vedeti tudi F. B. Skrajno neokusno je, da hoče sedaj F. B. zvaliti vso krivdo, da ni prišlo do enotne socialistične fronte, na vodstvo NSS. F. B. noče biti resnicoljuben, samo da bi zvalil krivdo na vodstvo NSS čim več krivde in ga s tem oklevetal pred pristaši stranke.

Ko je bilo onemogočeno NSS stvoriti enotno fronto z marksističnimi organizacijami, pa še s tem ni zamrla misel, da se koncentrira delavski pokret. Če je že z marksisti nemogoč skupen nastop, pa še s tem ni rečeno, da bi ne smeli stremeti vsaj za delno koncentracijo vsaj onih skupin, ki so po svojem programu in po interesni sferi svojih organiziranih somišljenikov najbližji našemu pokretu. Z razpisom volitev v Delavsko zbornico je večina naših pristašev odločno zahtevala enoten nastop vsega narodnega delavstva, ker je bilo le na ta način pričakovati uspehe. Za enoten nastop ni bila vabljen le organizacija, ki se prišteva samostojnim demokratom, ampak tudi organizacija, ki je bila ustanovljena od strani gg. Puclja in Prepeluha. Vabilu za enoten nastop se je odzvala le organizacija samostojnih demokratov. Dögovorjen je bil skupen nastop, ki je bil tudi kronan z velikim uspehom: dobili smo 8000 glasov.

V delavskem pokretu se sedaj jasno kažejo tri skupine: marksistična, klerikalna in skupina narodnega delavstva. Ta delna koncentracija bo gotovo ugodno vplivala na delavski pokret. V Delavski zbornici se že kažejo uspehi socialnega dela, ki je omogočeno samo vsled tega, ker ni delavstvo več razbito na neštevilne frakcije. Delegati narodnega delavstva so vedno med prvimi pri iniciativnem udejstvovanju v vseh delavskih vprašanjih. Tudi to bi moral vedeti F. B. in prazno obrekovanje je, če trdi, da so narodni socialisti v zvezi z delegati samostojnih demokratov

samo enkrat pozabili na socializem ali narodnost. S praznimi očitki se F. B. ne bo proslavil, če ne bo za svoje očitke doprinesel tudi konkretne dokaze. F. B. si naj zapomni, da frazerjenje o socializmu še ni socializem, ampak da se socialističnim idealom približujemo le s smotrenim in podrobnim socialnim delom.

V zvezi s strokovnim pokretom je NSS uravnala tudi svoje politično udejstvovanje. Če zagovarjamo koncentracijo v strokovnem pokretu, ne moremo zagovarjati dekoncentracije v političnih nastopih. Kakor nam je znano, tudi F. B. ne ugovarja skupnemu nastopu NSS z naprednimi strankami v Sloveniji. Samo, da si želi skupnega nastopa z agrarno Radičevo stranko in je proti temu, da bi NSS iskala vezi z SDS. Radičeva, oziroma Pucljeva stranka je bila proti skupnemu nastopu z NSS in je zahtevala kot marksisti likvidacijo. Ne vemo, zakaj bi likvidirali, če pa lahko obstojamo. Iz socialističnega stališča je pa prav tako opravičljivo in mogoče še bolj, da nastopamo pri **gotovih političnih akcijah** z SDS, še prav posebno, ker SDS priznava, da se popolnoma samostojno organizatorno razvijamo.

Politična razdvojenost v Sloveniji se mora ublažiti. To ne zahteva samo gospodarski interes Slovenije, ampak tudi socialni položaj slovenskega delovnega ljudstva. Bratomornemu medsebojnemu klanju se mora enkrat napraviti konec. Osebnost sovraštvo in klikarstvo se mora izživeti. V vsakdanji življenjski borbi so tako navezani Slovenci eden na drugega, da moramo iskati pred vsem to, kar nas družijo, ne pa to, kar nas razdvaja. Če sedaj zagovarjamo po onemogočenju socialistične fronte — napredno fronto, gotovo ne izdajamo načel narodnega socializma, ker si v delovnem programu napredne fronte gotovo ne predstavljamo niti ene točke, ki bi ne bila v skladu s tem, kar predstavlja bistvo našega življenjskega nazora. Nepotrebno je pa poudarjati, da si skupnega nastopa s klerikalci ne moremo misliti. F. B. ironično pravi, da radi »pobijamo klerikalnega zmaja«. Ne pobijamo klerikalizma v smislu »starobiralnega naprednjaštva«, ampak nasprotni smo mu iz načelnih razlogov. Kakšni so ti razlogi, ni treba ponavljati. Če se že F. B. tako rad sklicuje na češke narodne socialiste, potem naj vsaj enkrat prebere nekaj njihovih časopisov, pa bo videl kako sodtjo o klerikalizmu.

Kar se ostalih trditev tiče, ki jih razvija F. B. v svojem članku, niso vredne odgovora, ker so deloma netočne in tudi neresnične. O razmerah v celjski kraj. org. NSS govori popolnoma v duhu celjskih radikalov. O »Novi Pravdi« hoče nekaj povedati, a ne more vedeti ničesar. Prav tako o načelstvu NSS. F. B. naj se le točneje izraža in naj bo prepričan, da mu bomo dali takoj priliko, da bo vse tudi dokazal. Tudi izreden strankin zbor bi rad imel F. B. Pa kaj se hoče, to je zahteva manjšine, ne pa zahteva ogromne večine narodnih socializmov.

Do sedaj smo molčali o napadih, ki so jih javno in zasebno iznašali nekateri naši dosedanji somišljeniki. Nismo pa molčali zato, ker nismo vedeli odgovora, ampak zato, ker se nam zdi pozitivno delo važnejše, kakor pa odgovarjati na negativna zabavljanja, zabeljena navadno z lažmi in osebno častikrajo. In prav smo imeli. Napadeno načelstvo NSS je dobilo najlepše zadoščenje v zaupnicah, ki mu jih je izreklo večina organizacij, ki odločno obsojajo kampanjo onih malkontentov, ki so dosedaj v stranki imeli samo dolge jezike, kadar je pa bilo potrebno poprijeti za delo, so se pa umaknili na zapečke. Kajti ustvarjanje ni lastnost teh malkontentov, ampak rušenje tega, kar so s trudom in požrtvovalnostjo postavili drugi.

**ZAHTEVAJTE POVSOD
„NOVO PRAVDO“!**

Politični pregled.

K politični situaciji. Ožji opozicijski blok in samostojni demokrati so ponovili interpelacijo o korupciji. Radikali in radičevci pa ne dopuste, da bi se o korupcijskih interpelacijah podrobno razpravljalo v narodni skupščini. Interpelacije bodo predložene posebnemu anketnemu odboru. Radikali in radičevci bodo predložili narodni skupščini tudi svoj zakonski osnutek o pobijanju korupcije. Da bi odbili radikali napad opozicije o korupcijskih zadevah, so vložili interpelacije, v katerih obdolžujejo davidovičevca Kumanudija in Jojića koruptivnih dejanj. Kumanudija se obdolžuje, da je svojčas kot finančni minister v korist svojih prijateljev in znancev prodal na borzi pod tečajem 24.665.000 efektivnih zlatih kron iz likvidacijske mase Avstroogrske banke in 12 milijonov dolarjev Blairovega posojila. Jojić je pa kot bivši minister za prehrano nepravilno nastopal pri nabavi bencina in strojnega olja, tako da je pri tem zaslužil Davidovičev poslanec Slavko Dukaneč 300.000 dinarjev. Bajke pripravljajo radikali tudi obtožbo proti dr. Korošču. — Razmerje med radikali in radičevci je še vedno zelo napeto. Vedno se ponavljajo novi incidenti. Sedaj so radikali naperili svoje strele proti drž. podtajniku v notranjem ministrstvu dr. Pernerju radi njegovih ukrepov na Radičevem shodu v Somborju, kjer je Perner poklical policijo, da najstrožje nastopi proti demonstrantom, med katerimi je bilo največ radikalov. Vladno stališče je vsled teh incidentov zelo omajano. — Radić je zavzel skrajno nasprotujoče stališče proti ministru Nikiću. Za vsako ceno zahteva njegovo demisijo. Radikali nočejo ustreči Radičevi zahtevi. — Spričo vseh teh dogodkov bi ne bilo nič čudnega, če zapade vlada zopet akutni krizi.

Radičev shod v Stari Pazovi in v Somboru. Radić je imel v binškošnih praznikih bajke zadnje shode, preden nastopi svoj bolniški, oziroma politični dopust. Na shodih ni povedal Radić nič posebnega. Ministrskega predsednika N. Uzunovića in novega finančnega ministra je Radić zelo hvallil, češ da sta kmetskega rodu. Na obeh Radičevih shodih se je pojavila opozicija, ki je bila posebno močna v Somboru. V Stari Pazovi se je hotel približati Radiću mladenič Slavko Mihić. Ko so Mihića prijeli in pozneje izročili orožnikom, se je izkazalo, da je imel v žepu bombo, ki je bila bajke namenjena za Radića. Slavko Mihić je bosanec in je prišel v Staro Pazovo iz Novega Sada.

Protikorupcijski shodi so gotovo potrebni, kajti prav je, da protestira ljudstvo proti korupciji, ki se je razpasla v državni upravi in da protestira proti večini narodne skupščine, ki hoče konkretno dokazane korupcijske afere potlačiti. Ni poštene stranke, ki bi se temu protikorupcijskemu gibanju ne pridružila. Dvoje potov je, da se na javnih zborovanjih protestira proti korupciji. Prva pot je, da se sklicujejo strankarski shodi, na katerih se obravnava korupcija, druga pot pa je, da se protestira proti korupciji na shodih, katere sklicujejo skupni odbori vseh strank, ki se hočejo udeležiti protikorupcijskih manifesta-

cij. Nepravilna je pa pot, katere se je SLS poslužila v Ljubljani. SLS je sklicala za nedeljo dne 30. t. m. v Ljubljani shod proti korupciji, na katerega pa ni povabila ne enega zastopnika slovenskih političnih strank. Shod je torej izključno strankarska prireditev. Tega dejstva ne zmanjša tudi vest »Slovenca«, da govorijo na shodu poleg Korošca še Davidovič, Spaho in Joca Jovanovič. Skrajno netaktno je, da priskuča »Slovenec« pred očiti javnosti, da sodelujejo pri nedeljskem shodu vse protikorupcijske stranke. Res bo le, da hoče SLS protikorupcijsko gibanje izrabiti v svoje strankarske svrhe, kar pa gotovo ne bo koristilo protikorupcijskemu boju, ampak bo efekt tega boja le oslabilo. Čudimo se, da so se Davidovič, Spaho in J. Jovanovič dali speljati SLS, da se udeleže klerikalnega shoda, katerega glavni namen ni boj proti korupciji, ampak utrjevanje zrahlanih klerikalnih pozicij v Ljubljani. Seveda se pa klerikalci zelo motijo, če mislijo, da bodo s svojim neiskrenim shodom proti korupciji pridobili samo enega novega pristaša v Ljubljani.

Krajevna organizacija radikalne stranke v Celju je objavila v javnosti neko pojasnilo, ki naj opraviči neljalni nastop celjskih radikalov proti Narodnem bloku v občinskem svetu. Celjski radikali niso zavzeli svojega opozicijskega stališča iz stvarnih razlogov. Njihov edini cilj je, razbiti celjski občinski svet in dobiti gerentstvo v svoje roke. NSS je v pravem času spoznala namero radikalov in se izjavila proti temu, da se razbije celjski občinski svet. NSS gotovo nima nobenega interesa, da se krši občinsko avtonomijo samo zato, da bi prišel do oblasti gerenta dobroznani voditelj celjskih radikalov. Narodni socialisti niso zato izvolili občinskih odbornikov, da bodo izgubili svoje mandate na korist radikalov in s tem onemogočili NSS vsak vpliv na občinsko upravo. Če se radikali danes postavljajo, da so premotili nekatere narodno-socialistične odbornike, da podpirajo njihovo politiko, ni ravno najčastnejše. Temenij, ker so se ravno ti odborniki izjavili s svojimi podpisi, da so za nadaljni obstoj narodnega bloka in proti ukinitvi celjske občinske avtonomije. Radikali so neopravičeni trditi, da se opirajo na moč, ki »so ostali zvesti svojemu prepričanju in dani besedi«. Ravno nasprotno bo res. Sporazum, ki ga je NSS v Celju sklenila z občinsko delegacijo SDS je za obe skupini časten in je več kot smešno, če govore celjski radikali o izdajstvu prepričanja ter podobno. Če bo treba, ne bo NSS prav nič v »zadregi«, da sporazum tudi v javnosti objavi. Kot nesramnost moramo označiti zatiranje radikalov, da se je sporazum sklenil samo vsled nekih »poslovnih« zvez med načelstvom NSS in SDS. Gospodje, govorite tako jasno, da vas bomo lahko pozvali na odgovor na mestu, kjer vam bo dana prilika, da svoja natolcevanja dokažete! Upamo, da na naš poziv ne boste obmolknili!

Razveljavljeni komunistični mandati. Pri občinskih volitvah v Dalmaciji je bilo izvoljenih tudi 30 občinskih odbornikov-komunistov. Sedaj je vlada razveljavila vse komunistične mandate.

Po drugih državah.

Kapitulacija Abd el Krime. Francoske čete so zavzele glavni stan Abd el Krime, ki je pobegnil v težko dostopno gorovje in obenem poslal Francozom parlamentarec z mirovnimi pogoji. Abd el Krim je moral kapitulirati, ker so se mu izneverila najmočnejša plemena.

Dolgotrajna politična kriza v Belgiji je rešena s sestavo Jaspardove vlade. Odločilno vlogo pri razrešitvi krize so imeli socialisti, ki imajo v svojih rokah tudi predsedništvo parlamenta.

Predsedniške volitve na Poljskem. Kakor je bilo pričakovati, kandidira za predsednika poljske republike tudi general Pilsudski, voditelj ravnokar zaključenega revolucionarnega gibanja na

Poljskem. Izvolitev Pilsudskega je gotova stvar, ker ga ne podpira samo radikalna levica, ampak tudi več konservativnih skupin. — Po izjavah pariškega poljskega poslanika, Poljska ni odstopila od zahteve, da je zastopana v Zvezi narodov.

Fašizem na Češkoslovaškem. Kramafovi demokrati ne morejo preboleti poraza, ki so ga doživeli pri zadnjih volitvah. Z vsemi mogočimi sredstvi hočejo zopet utrditi svoje pozicije. Dobrodošla jim je nedelavnost parlamenta in pričeli so z agitacijo proti socialističnim strankam, ker so po njihovem mnenju te krive, da ne pride do urejenih političnih razmer. V demokratičnih vrstah se pojavlja fašistični pokret, ki zagovarja vlado

trde roke. Fašisti so imeli že več zborovanj. Na nekaterih krajih je prišlo do spopadov s pristaši drugih strank. Za akcije fašistov se je baje zelo angažiral general Gajda. Sicer pa zaenkrat o kakšni resnejši fašistični organizaciji na Češkoslovaškem ne more biti govora.

Volitve v Romuniji. Kakor je bilo pričakovati, je zmagala pri volitvah v Romuniji vlada. V Romuniji je vedno tako, da zmaga pri volitvah oni, ki ima volilna mandat. O svobodnih volitvah v Romuniji niti govora ne more biti. Vladni teror je naravnost rekorden. Po dosedaj znanih rezultatih je dobila vlada 60 odstotkov vseh oddanih glasov. Agrarna stranka je dobila 27 odstotkov, liberalci 9, protižidovska liga 1, komunisti 1 odstotek. Vlada bo imela potem takem v novem parlamentu od 280 do 290 poslancev. Združena opozicija bo imela 70 do 75, liberalci 10 do 12, protižidovska liga 6 do 8, socialisti 2, meščanski blok 2, komunisti 1 in socialisti 2 mandata. Liberalci so izšli iz volitev skoro decimirani, ker so imeli dosedaj 200 poslancev.

Strokovni vestnik.

Socialno zavarovanje in javno zdravstvo. V Pragi se je dovršilo tridnevno posvetovanje posebnega odbora Zveze narodov, na katerem se je razpravljalo o pripravljanih delih za mednarodno anketo glede razmerja socialnega zavarovanja k javnemu zdravstvu. Ta predmet je brez dvoma velike važnosti. Mnenja smo, da bi se morala okoli socialno-zavarovalnih zavodov osredotočiti vsa javna zdravstvena politika in tudi delovanje inspekcije dela.

Ruske strokovne organizacije. Delavstvo je organizirano po strokah, od katerih ima vsaka svojo posebno centralo v Moskvi. Dne 1. oktobra 1925 so posamezne centrale izkazovale sledeče število organiziranih delavcev in nameščencev: Poljedelski in gozdni delavci 780.348, industrijski delavci 3.363.761, prometna stroka 1.268.559, v javni službi in trgovini 2.056.593. V celoti je bilo v 23 centralah organizirano 7.846.789 članov. Večina delavcev in nameščencev je torej neorganizirana, kar je značilno za »priljubljenost« komunističnega režima v Rusiji.

Zaposlenje tujcev v Češkoslovaški republiki. Minister za socialno politiko je s posebno naredbo uredil to važno vprašanje, ki je v ozki zvezi z domačo brezposelnostjo. Tujci smejo biti v državi zaposleni le z dovoljenjem posredovalnice za delo. Brez tega dovoljenja je bivanje v državi dovoljeno le, ako se dotičnik izkaže, da se ne preživlja s pridobitnim delom, pač pa n. pr. iz lastnega kapitala, od podpor sorodnikov itd. Kdor bi to izrabljaj, bo takoj izgnan. Zato je odrejeno, da imajo čl. viza klavzulo: »Za zaposlenje neveljavno!«

Reorganizacija brezposelnega zavarovanja v Nemčiji. Koncem maja poteče veljavnost sedanje ureditve zavarovanja za slučaj brezposelnosti. Delavske strokovne organizacije se trudijo doseči izboljšanje tega zavarovanja. Glavna njih zahteva je v tem, da bodi višina brezposelne podpore odrejena po višini zaslužka neposredno pred nastopitvijo brezposelnosti in ne več po krajevnih razmerah.

Bolniško zavarovanje železničarjev na Češkoslovaškem. Zakon o bolniškem zavarovanju državnih nameščencev bo imel tudi za železničarje važno spremembo. Sistem železniških zdravnikov se ukine; na to mesto stopi sistem proste izbire zdravnikov za vse definitivne uslužbenice in za penzioniste. Ostali, ki imajo pravico do denarne podpore (dnevničarji), pa bodo predkazani tako zvanim rajonskim zdravnikom. — Železniška uprava bo imela le malo število stalno nastavljenih zdravnikov za revizijsko in kontrolno zdravniško službo.

Naročajte „NOVO PRAVDO“!

Pogovor o tem in onem.

Človek v praveku.

Majhen izlet v pravek, torej v dobo kakih 150.000 do 250.000 let pred nami, bi nas ne razveselil posebno. Ta doba pomenja namreč prehod od ledene v kamenito dobo in vsa zemlja je bila še pokrita z velikanskimi ledeniki, ki so se le počasi talili in izginjali ter napravljali prostor pričetkom človeške kulture. In šele, če poznamo takratno stanje človeške kulture, lahko izmerimo in pravilno ocenimo ogromni napredek človeštva, ki ga je doseglo tekom svojega stotisočletnega razvoja. Kljub temu pa izkoprnine iz teh starodavnih časov kažejo, da je že takratni človek stal na razmeroma precej visoki kulturni stopnji. Iz najstarejših dob izhajajo debeli neotesani kiji, ki predstavljajo edino orodje in orožje takratnega človeka. Pozneje se orodje in orožje množi in postaja ličnejše, dokler se ne pojavijo prve sohe. Tudi lobanje človekove se izpreminjajo. Najstarejše izkoprnine te vrste kažejo močno naprej štrleče čeljusti in nadočne kosti in spominjajo zelo na lobanje še sedaj živečih človeških opic. Pozneje pa ti zverski znaki čimdalje bolj pojemajo in oblika lobanj se vedno bolj približuje obliki lobanj sedaj živečega človeškega rodu.

Danes v dobi, ko se prenašajo besede in slike po zraku, ko dosega človek zračne višave, katerih še ni nikdar dosegel noben ptič, v stoletju vseh teh ogromnih, neverjetnih iznajdb, je prav, če se spomnimo na one, ki so postavili prvo osnovo k vsemu temu.

Čudna reklama.

V nekem gledališču v državi New-York so prišli lastniki na sledečo reklamno idejo. Več lepih in mladih deklet sede na oder, privzdigne krila in kaže podveze, ki se nosijo precej visoko nad kolonom. Mladi ljudje iz občinstva licitirajo za te podveze in oni, ki zanjo ponudi največ, jo sme lastnoročno vzeti z lepe nožice.

Poroka 102 letnega starca s 105 letno starko.

V ubožnici v New-Roshele v Ameriki se je vršila te dni čudna svatba, ki se najbrže ne bo več tako kmalu ponovila. Poročila sta se namreč Ida Goldberg, ki je stara 105 let in pa Henry Brown, ki šteje tudi že 102 leti. Ko je Ida Goldberg slavila prav svoje 105. rojstno leto, je doživela veliko iznenadenje, da ji je ponudil Henry Brown roko in srce. Gospa Ida, kateri se je to od moške strani pripetilo poslednjikrat pred osemdesetimi leti, je dejala: Henry, ne delaj neumnosti. Pojdi in raje se poigray z mojimi vnuki in vnukinjami. Kako sploh prideš na tako čudno misel, da bi se midva vzela? — »Jaz vem, da je to zame dobro in nisem še tako star, da ne bi vedel, kaj da delam.« — No, in beseda je dala besedo in gospa Ida je končno pristala, da postane Brownova žena. Nekoliko tednov kasneje se je vršila svatba, ki se v resnici lahko imenuje svatba najstarejših ljudi na svetu. Svatbe so se udeležili vsi člani ubožnice, skupaj 30 oseb. Ker pa nobena od njih ni bila mlajša od osemdeset let, je cela svetovska družba štela gotovo 3000 let. Mnogi od njih so pripovedovali svoje spomine, pa so se nekateri spomnili še volitev Lincoln za predsednika Zedinjenih držav ameriških. Nevesta se je obnašala tako živalno, da je izgledalo kot da ima 90 in ne 105 let.

Čudna smrt predrzneža

Leta 1911 je zbudil svetovno senzacijo predrzen čin londonskega akrobata Roberta Leacha, ki se je pustil zapreti v poseben zato pripravljen sod, s katerim se je spustil preko niagarskih vodopadov, ki so največji na svetu. Takratno njegovo produkcijo je prišlo gledat 300.000 oseb iz celega sveta in Leach je zaslužil preko 50.000 dolarjev. Interesantno je, da so mačko, ki so jo preje za poizkušnjo spustili preko vodopadov, potegnili na drugi strani mrtvo iz soda. Sedaj pa prihaja iz Nove Zelandije vest, da je drzni akrobat, ki je danes že 58 let star, zdrsnil na pomarančni lupini in se pri padcu na kameniti tlak tako močno poškodoval, da je na posledicah umrl. Leachu so priredili originalen pogreb, v čegar sprevedu so nosili tudi kopijo onega soda, ki je v njem umrl akrobat izvedel najdrznejši čin svojega življenja. Človek res ne ve, kje in kdaj da preži smrt nanj.

Zanimiva drevesa.

Neki znameniti angleški potnik in raziskovalec nepoznanih krajev je po golem slučaju odkril v severni Indiji drevo, ki proizvaja pri dotiku močne električne udarce. On se je nekolikokrat zaporedoma dotaknil čudnega drevesa in vedno ga je zadel močan udarec električnega toka. Med zelo čudna drevesa spada tudi neko drevo, ki raste na ogromnih kanadskih planjavah. Tamkajšnji prebivalci imenujejo to drevo busola, ker v resnici služe ljudem za kompas v širnih planjavah, ker vedno obrača veje proti severu. Vsaka prevara je izključena in mnogi popotnik se mora za svoje življenje zahvaliti temu drevesu, s čigar pomočjo se mu je posrečilo najti pravo pot iz puštinje. Tudi v Arizoni obstoja čudna vrsta dreves. To je drevo dušljivih plinov. Če se namreč kdo dotakne tega drevesa, izpusti iz sebe tako smrادلjive pline, da mine vsakogar veselje, da bi se ga ponovno dotaknil. Med najzanimivejša drevesa pa spada gotovo drevo, ki svira na flavte. To drevo raste v Nubiji in se imenuje »Sofar«. Listje tega drevesa ima obliko zvona. Na njem živi posebna vrsta žuželk, ki prevrta listje s številnimi luknjicami. Kadar potegne veter, gre zračni tok skozi te luknjice in proizvaja zelo melodične glasove, ki so zelo slični zvokom flavte.

Izvoz pritlikavcev iz Madžarske.

Poleg ponarejenih novčanic je pričela izvažati Madžarska še pritlikavce. Povpraševanje po pritlikavcih, posebno v Nemčiji je tolikšno, da so okrajji Borsod, Abanj in Zemplin, ki so najbolj bogati na pritlikavih ljudeh, kar prepravljani z različnimi cirkuškimi agenti in impresariji. Na nekem plemenitaškem dvorcu so našli v eni sami lakajski družini kar tri pritlikavce, ki so pa sicer duševno popolnoma zdravi in katere je neki cirkuški agent najel za dobo treh let in jim plačal zato 30 milijonov kron. V občini Hausor so našli 5 pritlikavcev, katere so stariši dali v najem za povprečno ceno 10 do 15 milijonov kron. Beda tamošnjega prebivalstva je tako velika, da so primorani svoje otroke tako rekoč prodajati tujim ljudem. Prvi transport pritlikavcev je že odšel v Nemčijo, in sicer v Köln in Mannheim. Ta trgovina je na Madžarskem seveda izzvala veliko senzacijo. Nekateri zahtevajo, da vlada prepove izvoz pritlikavih otrok, drugi pa smatrajo, da je to za siromašno ljudstvo prav dober posel. Pritlikavce rabijo, da po cirkuških zabavajo s šalami občinstvo.

Razporoka na poskušnjo.

V parlamentu Rode Islanda, najmanjše med severoameriški državami, je bil sprejet zakon, po katerem se more zakonski par razporočiti tudi samo na poskušnjo. Če se dva zakonca odločita za ločitev, potem gresta narazen in lahko za vedno živita vsak sam zase, če pa se skesata, pa lahko svoje življenje brez vseh formalnosti in ceremonij zopet združita.

Torej po poroki na poskušnjo je prišla sedaj še razporoka na poskušnjo.

Izseljevanje Turkov iz naše države.

Med Turki v južni Srbiji se že od prvih pomladanskih dni opaža neobičajno močan pokret za izseljevanje v Malo Azijo. To gibanje se je posebno močno razvilo v bregalniški in bitoljski oblasti. Že pozimi so Turki razprodajali svoje nepremično imetje in sedaj čakajo samo ureditev nekaterih formalnosti pri potnih listih, potem pa bodo krenili na pot. Njihova posestva so pokupili po večini meščani ali posamič, ali pa sporazumno kar cele vasi skupaj. Vasi, ki so se za časa turškega gospodstva izselile v planine, se sedaj zopet vračajo v rodovitnejše doline. Najboljša zemlja se prodaja po 1000 do 1200 dinarjev.

Po mišljenju poklicanih krogov bodo v roku dveh do treh let izginile vse turške naselbine južno od Skoplja, seveda pod pogojem, da ostane izseljevanje še nadalje tako intenzivno kot sedaj. Glede izseljevanja Arnavtov gre težje, ker je znano, da turške oblasti arnavtske izseljenike nerade sprejemajo. Pretekla leta se je izselilo nekaj sto arnavtskih rodbin v Turčijo, toda po večini so se vrnilo nazaj v našo državo, nekaj pa se jih je nastanilo v Albaniji.

Kolikor hitreje se izseljujejo Turki, toliko lažje in hitreje se vrši naseljevanje našega življa v tamošnjih krajih. Najsolidnejše so one naselbine, ki so jih naselniki stvorili sami, sami zgradili hiše in sami obdelali polja, ne da bi se zanašali na pomoč vlade, ker agrarna reforma je v pogledu kolonizacije popolnoma odrekla.

V južni Srbiji se bo kmalu uresničila srbska narodna pesem, ki poje: Drumovi će poželet' Turaka, al' Turaka nigde biti neće.

Lastnik in izdajatelj Rudolf Juvan, Ljubljana.

Urednik: Franjo Rupnik, Ljubljana.

Za »Zvezno tiskarno in knjigarno«

Alojzij Höfler v Ljubljani.

PROMETNI ZAVOD ZA PREM OG D. D. V LJUBLJANI

prodaja premog iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo.

Inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča češko-slovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete.

NASLOV:

PROMETNI ZAVOD ZA PREM OG D. D.
V LJUBLJANI, MIKLOŠIČEVA CESTA 15/II.

Najpopolnejši

STOEWER

15 letna garancija.

šivalni stroji za šivilje, krojače in čevljarje
ter za vsak dom. Preden si nabavite
stroj, oglejte si to izrednost pri tvrdki

Brezplačen pouk.

L. BARAGA

Šelenburgova ul. 6/1. LJUBLJANA Telefon štev. 980.

Tajinstveni morilec deklet.

(Nadaljevanje.)

Lord Weston pritisne na zvonec. Patrik se takoj prikaže, med vrati. Ni pa malo začuden, ko mu njegov gospodar s popolnoma izpremenjenim glasom naroči, da naj se takoj zapreže kočija. Njegov glas je tako veselo doneč, tako upapoln, da stari služabnik komaj verjame svojim ušesom.

Črez nekaj minut ve že vsa služinčad, da je moral lord Weston dobiti vsekakor zelo razveseljivo vest. Kmalu stoji kočija pred vhodom.

»V Dundee,« ukaže lord kočijažu, »k poročniku Colwellu!« Tudi kočijaž je zelo začuden, saj je pred nekaj dnevi peljal svojega gospodarja na kraj, kjer se je imel vršiti dvoboj med gospodarjem in mladim poročnikom. Sedaj pa? — Ali se je zemlja res pričela premikati v drugo smer? Kdo ve?

Prijatelja se pobotata.

Poročnik Colwell se nahaja v svojem prostem stanovanju, iz katerega se namerava v kratkem, da že v nekaj dneh, izseliti. Saj mu pa ni več obstanka v hiši že radi marni, ki se šušljajo v hiši, češ, da je zapeljal odlično mlado damo. Sicer se v pričo njega nikdo ne upa tudi le besede črhiniti, da ve za podlo obrekovanje. Čim pa je poročnik odšel v službo, so ga obrekljivi jeziki tembolj obdelovali. Izmišljotina, ki jo je tako spretno raztrosila v hiši Terezina sobarica, je imela usodepolne posledice. Govorice, ki so po hiši krožile glede poročnika, so seveda prišle na uho tudi njegovemu vrlemu slugi, ki je o vsem obvestil svojega gospoda. Zato se je poročnik Colwell odločil, da se izseli v drugo stanovanje. Še bolj kot podlo obrekovanje, pa so mladega častnika užalostile žalitve, ki mu jih je prizadejal njegov nekdanji prijatelj lord Weston, — žalitve, za katere mora dobiti viteško zadoščenje. Zato se mu pogosto znova poraja misel, da še enkrat pošlje svojega sekundanta k lordu. Od izvršitve te namere pa ga zadržuje dvojno dejstvo. Njegov prijatelj-sekundant ga je na vsi moč prosil in rotil, da naj ponoven poziv k dvoboju še tako dolgo odloži, da razdere lord Weston svojo za-

roko z Beatrico. In da se to gotovo zgodi, je po vsem, kar se je pripetilo, vsak dan pričakovati.

Pa še nekaj je zadrževalo poročnika, da ni odločno vztrajal pri svoji nameri. In to je bila mila prošnja Konstancie, — prosočnega pogleda njenih ljubkih oči ne more izbrisati iz spomina. Kako pogosto je v mislih pri lepi deklici, katero tako iskreno ljubi, pa se ji vendarle ne upa razodeti čustev svojega srca, četudi je le holecčega srca prikrival svojo ljubezen do ljubljene deklice.

Bliža se opoldanska ura, ko sedi poročnik še vedno v svoji sobi zatopljen v težke misli. Prav nič ne opazi, da se je pred hišo ustavila kočija, in šele, ko pozvonil zvonec, se zbudi iz svojih misli. Na hodniku sliši glasove. Razburjen skoči pokonci, saj mu je dobro znan glas gospoda, ki govori z njegovim slugo. Potem zopet vse tiho. Tedaj pa se naglo odpro vrata — lord Weston stopi v sobo. Ledeno hladen in miren je izraz poročnikovega obraza. Morda pa ga je prišel njegov nasprotnik pozvat, da se dvoboj sedaj nadaljuje? — Dobro — to mu je popolnoma prav, saj ga je tako razžalil, da mora dobiti zadoščenje. Toda čudno. Lord je hitro zaprl vrata za sabo ter se naglih korakov približal poročniku. Iz obraza mu je čitati razburjenje, in njegove velike oči se tako zagonetno leskečejo.

»Colwell, prišel sem, da si izprosim vaše odpuščanje!« nagovori sedaj lord poročnika, ki do cela osupnjen štrli v svojega nasprotnika.

»Da, Colwell,« nadaljuje lord, »postal sem žrtev nezaslišanega zločina in ne samo jaz — tudi vi in Beatrica. Vrag v človeški podobi si je izmislil lopovščino, ki naj bi nas spravila v nesrečo.«

Poročnik še vedno molči. Toda lord že zopet nadaljuje:

»Pretkano je bil zamišljen lopovski načrt, tako peklensko pretkano, da je bilo treba višek velikodušnosti plemenite deklice, da me je prepričala, kako brezumno sem ravnal, da sem dvomil nad nedolžnostjo Beatrice ter častjo svojega najboljšega prijatelja. Odpustite mi, Colwell, vi ne veste, koliko sem trpel, ko sem zvedel, da naj bi me bila moja nevesta tako sramotno varala.«

»In to ste vi verjeli?« izpregovori sedaj poročnik. »Ali ste smatrali mogočim, da bi se mogla

tako čednostna deklica kot Beatrica Hudson, tako daleč spozabiti.«

»Saj sem moral verjeti, predvsem anonimno pismo, potem tako uničujoče govorice v tej hiši in slednjič najdenje nakita v vaši sobi, — oh, — na to niti misliti ne smem več!«

»Zakaj mi niste verjeli?«

»Umislite se v moj položaj, dragi Colwell; dvomim, da bi bili vi drugače ravnali. Beatrico ljubim tako iskreno, da me je ta lopovščina skoro spravila ob pamet. Colwell, ljubi, dragi prijatelj, odslej naj naju ne loči več — nobena laž, nobena spletkar!«

Mladi častnik vprašujoče upre svoje oči v lorda, ki razume pomenljiv pogled. Z veliko naglico mu pove vse, kar se je dogodilo ter mu da anonimno pismo, ki je povzročilo toliko gorja.

Poročnik hitro preleti pismo ter je takoj zopet izroči lordu.

»V resnici lopovščina, podlost, kot si je bolj ostudne ni mogoče misliti, in vendar, jaz — jaz ne bi bil dvomil nad Beatrico, jaz — ne — — —.«

Lord Weston čuti očitek, ki leži v teh besedah.

»Lopovu morajo biti razmere v tem stanovanju dobro znane,« se opravičuje lord.

Toda poročnik se s tem odgovorom še ne zadovolji.

»Kdo pa vam je pojasnil, da je nemogoče, da bi bila vaša nevesta prišla semkaj?«

Na resnem obrazu lorda se je pojavil lahek nasmeh.

»To je za sedaj še moja skrivnost, dragi Colwell, ki jo pa kmalu zveste, kmalu — čim mi moja nevesta in njen oče odpustita nepremišljeno dejanje.«

Poročnik ga nekam začudeno gleda, vendar pa nič ne reče, marveč pelje prijatelja v svojo spalnico.

»Tudi jaz sem marsikaj odkril, celo še tisti večer, ko ste me pozvali na dvoboj,« reče poročnik ter pokaže na okno.

»Tu na umivalni mizi je ležal nakit, katerega moj sluga ni opazil, sedaj tudi vem ali si vsaj morem predstavljati, kako je prišel v sobo.«

Dalje prih.

INSERIRAJTE V NOVI PRAVDI!

Najboljša kolesa in šivalni stroji
so edino

PETELINČEVI

znamke

GRITZNER, ADLER, PHONIX
za dom, obrt in industrijo.
Pouk brezplačen, ugodni plačilni pogoji, večletna garancija.

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Od dobrega
najboljše je
švicarski
pletilni stroj
„Dubled“

Čevljarji, pozor!

Prvo čevljarstvo učilišče v Ljubljani
otvori pri krojevalni teoretični in praktični tečaj za gosp. mojstre in g. pomočnike.

Sprejemajo se tudi vajenci, posebno sinovi gg. mojstrov v praktično in teoretično vežbo.

Priglasite se tudi lahko udeleženci z dežele.

Pojasnila in prijave, pismena in ustmene sprejema oblastveno priznani strokovni učitelj in vodja tečaja

K. MAJČE

Ljubljana VII, — Celovška cesta št. 57

ZVEZNA TISKARNA * LJUBLJANA WOLFOVA ULICA ŠT. 1.

Izdeluje vsa tiskarska dela: knjige, brošure, časopise, tabele, plakate, pisma, razglednice, umetniške slike, note, trgovske in uradne kuverte, pisma, vizitke, koledarje, strojno numeriranje itd. po zmernih cenah

Priporočamo tvrdko JOSIP PETELINC

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Najugodnejši nakup

nogavic, žepnih robcev, brisalk, kloba, platna, šifona, kravata, raznih gumbov, žlic, vilic, palic, nahrbtnikov, potrebščin za šivilje in krojače, škarij za pri krojevanje in za obrezovanje trt.

KARO- ČEVLJI

garantirano priznana
najboljša kvaliteta

MARIBOR
KOROŠKA c. 19.